

Aanvullend Ecologisch Onderzoek

Raadhuisweg 57-75
Reeuwijk-Brug

Colofon

Titel	Aanvullend Ecologisch Onderzoek Raadhuisweg 57-75 Reeuwijk-Brug
Projectnummer	20A033
Datum uitgave	oktober 2020
Samengesteld door	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies Meia Domburg, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Woningbouwvereniging Reeuwijk Koningin Wilhelminahof 6 2811 SZ Reeuwijk
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. B. van der Par

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	1
2	LOCATIEBESCHRIJVING EN BESCHERMDE SOORTEN	3
2.1	Huidige situatie.....	3
2.2	Plannen	3
2.3	Huismus.....	3
2.4	Gierzwaluw.....	3
2.5	Vleermuizen	3
3	WETTELIJK KADER	5
3.1	Europese richtlijnen	5
3.2	Landelijk natuurbeleid- en wetgeving	5
3.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	5
4	METHODE EN MATERIALEN	9
4.1	Methode.....	9
4.1.1	<i>Onderzoek Huismus en Gierzwaluw</i>	9
4.1.2	<i>Onderzoek Vleermuizen</i>	9
5	RESULTATEN.....	11
5.1	Huismus en Gierzwaluw.....	11
5.2	Vleermuizen	13
5.2.1	<i>Veldbezoek 1 Donderdagochtend 23 april 2020</i>	13
5.2.2	<i>Veldbezoek 2 Woensdagavond 20 mei 2020</i>	14
5.2.3	<i>Veldbezoek 3 Dinsdagavond 7 juli 2020</i>	14
5.2.4	<i>Veldbezoek 4 Dinsdagavond 18 augustus 2020</i>	14
5.2.5	<i>Veldbezoek 5 Woensdagavond 9 september 2020</i>	15
6	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	17
6.1	Huismus en Gierzwaluw.....	17
6.2	Vleermuizen	17
6.3	Aanbevelingen.....	17
7	BRONNEN.....	19

1 Inleiding

De woningbouwvereniging Reeuwijk is voornemens nieuwbouw te realiseren langs de Raadhuisweg. Hiervoor dienen de huidige woningen, Raadhuisweg 57-75 te worden afgebroken om ruimte te maken voor 30 appartementen.

In februari 2020 heeft Groot Eco Advies een quickscan uitgevoerd binnen het plangebied. Uit dit onderzoek is gebleken dat er vervolgonderzoek te verrichten is voor de Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen.

Woningbouwvereniging Reeuwijk heeft om een second opinion gevraagd aan Watersnip Advies. Watersnip Advies heeft de rapportage van de quickscan bestudeerd en een kort veldbezoek gebracht aan de locatie. De woningen liggen in een wijk waar Watersnip Advies in opdracht van de Woningbouwvereniging al enige jaren onderzoek doet naar bovengenoemde beschermde soorten. De gegevens van dit onderzoek zijn geraadpleegd.

Uit deze second opinion kwam naar voren dat de woningen niet geschikt zijn voor de Huismus en Gierzwaluw. De aanwezigheid van vleermuizen wordt nu uitgesloten. De onderbouwing t.a.v. de Huismus en Gierzwaluw is te lezen in deze rapportage. De resultaten van het aanvullend vleermuisonderzoek zijn ook terug te vinden in deze rapportage.

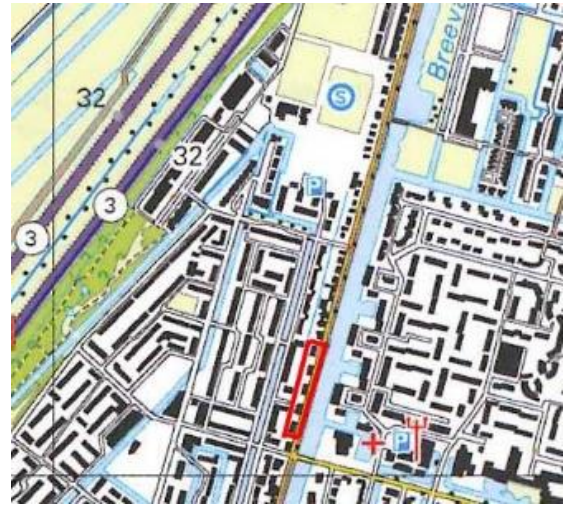
Er is gewerkt volgens de juridisch erkende Kennisdocumenten van BIJ12 en het Vleermuisprotocol 2017 van de Gegevensautoriteit Natuur'.

In deze rapportage wordt beschreven hoe het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd, wat de bevindingen zijn van dit onderzoek en de daarbij behorende voorlopige conclusies en aanbevelingen.

2 Locatiebeschrijving en beschermde soorten

2.1 Huidige situatie

De plangebieden liggen in het kilometervak met de Amersfoortse coördinaten 109,451. Binnen het plangebied staan 10 woningen. Deze woningen staan twee aan twee geschakeld. De woningen zijn gebouwd van bakstenen en voorzien van een spouwmuur. De woningen hebben twee verdiepingen. Aan de achterkant van de woningen beginnen de daken met relatief vlakke dakpannen op ongeveer 2 meter hoogte van de grond. Aan de westkant van de woningen liggen de tuinen. Aan de oostkant grenzen de woningen direct aan het trottoir.

109

Figuur 1: Plangebied (rode contour)

451

2.2 Plannen

De woningbouwvereniging is voornemens de woningen af te breken om ruimte te maken voor appartementen. In totaal komen er 30 appartementen.

2.3 Huismus

De Huismus is een beschermde inheemse diersoort. De Huismus is in de laatste twintig jaar sterk in aantal afgenomen. Inmiddels is er een landelijke afname van meer dan 50% van het aantal broedparen. Oorzaken van de afname zijn het verlies aan goede nestplaatsen door woningisolatie of het gebruik van platte pannen op daken, de groei van steden en veranderingen in de landbouw voor de voorziening van hun voedsel, de verstedelijking van tuinen en het verdwijnen van hagen en bosjes als verzamelplaatsen in de verstedelijkende wijken. Nesten van de Huismus zijn jaarrond beschermd omdat de Huismus elk broedseizoen op dezelfde plek broedt (categorie 2).

2.4 Gierzwaluw

De Gierzwaluw is een beschermde inheemse diersoort. De Gierzwaluwen zijn voor hun nest afhankelijk van (oude) gebouwen met geschikte holtes zoals onder de dakgoot, achter een regenpijp, dakkapel, dakpan of een gat in de muur. Nesten van de Gierzwaluw zijn het gehele jaar beschermd omdat zij elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (categorie 2). De Gierzwaluwen vangen hun voedsel in de lucht boven dorpen en steden in luchtlagen waar zich veel insecten bevinden. De Gierzwaluw is een lange-afstandstrekker die in de winter in het gebied tussen Mali, Congo en Mozambique verblijft.

2.5 Vleermuizen

In Nederland komen circa 16 verschillende soorten vleermuizen voor, waarvan 7 soorten min of meer algemeen zijn en 9 soorten zeldzaam tot zeer zeldzaam. Daarnaast zijn 3 soorten uit Nederland verdwenen en 2 soorten als dwaalgast waargenomen. Vleermuissoorten stellen

ieder specifieke eisen aan hun leefomgeving en verblijfsplaatsen. Zo zijn er soorten die voornamelijk voorkomen in bosgebied en soorten die een min of meer verstedelijkte omgeving prefereren. Daarnaast zijn er soorten die gedurende de dag in bomen of in gebouwen verblijven.

Om de relevante vleermuissoorten voor het plangebied in te kunnen schatten is een bureaustudie uitgevoerd. Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone- en Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Meervleermuis (0-1km), en Rosse vleermuis (1-5km) (allen wnb-hrl).

Figuur 2: Zijaanzicht van de achtergevel van één van de woningen

Figuur 3: Deel van het dak aan de achterkant van een woning

3 Wettelijk kader

3.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

3.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

3.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstoring effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten "Vogelrichtlijn (wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn" (wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime "andere soorten" (wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geen schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden

aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Door het nemen van (mitigerende) maatregelen kan een ontheffingsaanvraag in de meeste gevallen voorkomen worden. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 4).

Deze mitigerende maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Ook het integreren van ecologische maatregelen in onderdelen van het plan met het oog op consolideren van het leefgebied voor populaties kan een ontheffingsaanvraag voorkomen.

Figuur 4: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die

jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Toetsing Wet Natuurbescherming

T.a.v. het Natura2000-gebied wordt aangenomen dat de bevindingen van Groot Eco Advies juist zijn.

In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek naar Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen beschreven.

Er is geen sprake van het kappen van houtopstanden. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

4 Methode en materialen

4.1 Methode

4.1.1 Onderzoek Huismus en Gierzwaluw

Voor de Huismus en Gierzwaluw is een bouwkundige inspectie uitgevoerd. Hierbij zijn de woningen uitvoerig onderzocht op mogelijk nestlocaties en invliegopeningen voor deze soorten. Het onderzoek is uitgevoerd door deskundige medewerkers van Watersnip Advies met ervaring in het inventariseren van huismussen en gierzwaluwen. Daarnaast is gebruik gemaakt van de gegevens die Watersnip Advies de afgelopen drie jaar heeft verzameld in een onderzoek naar de aanwezigheid van deze beschermde vogels in Reeuwijk-Brug-West in opdracht van de Woningbouwvereniging Reeuwijk.

4.1.2 Onderzoek Vleermuizen

Voor vleermuizen is het Vleermuisprotocol 2017 van de Gegevensautoriteit Natuur gevolgd. Van april tot en met september 2020 hebben deskundige medewerkers van ecologisch adviesbureau Watersnip Advies meerdere veldbezoeken gebracht binnen de voorgeschreven tijdsperioden voor bovengenoemde soorten (zie schema). De onderzoeken zijn uitgevoerd door John van Gemeren en Meia Domburg. Hierbij is onderzoek gedaan naar mogelijk aanwezige kraam- en zomerverblijven. In het najaar is onderzoek gedaan naar mogelijk aanwezige paarverblijven. De resultaten van deze bezoeken zijn verwerkt tot korte veldverslagen die vervolgens zijn gebruikt als basis voor hoofdstuk 5 'Resultaten'.

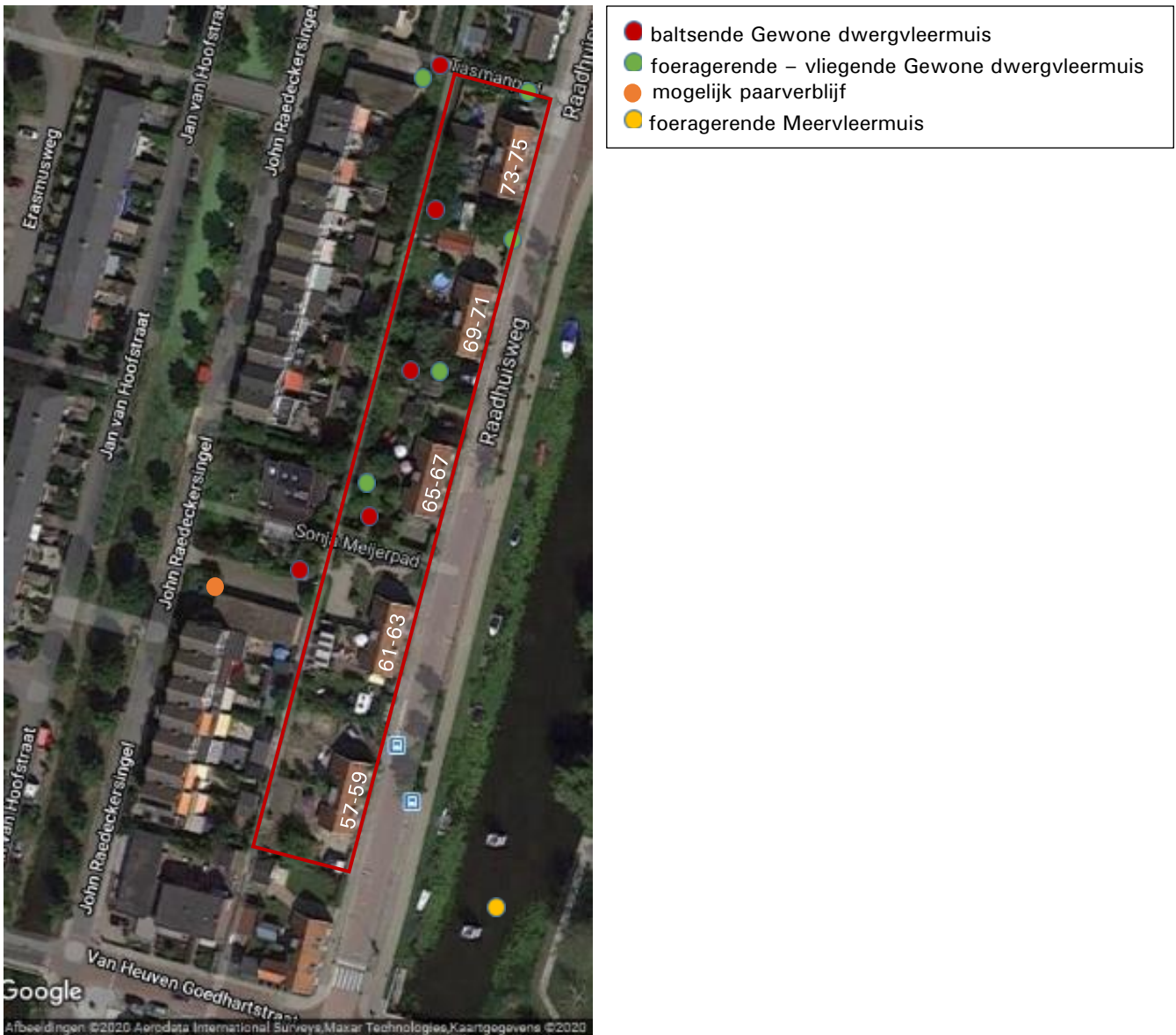
datum	tijd (uur)	Type onderzoek	weertype
23-04-20	04.25-06.25	Ochtendbezoek kraam-zomerverblijfplaats	8°C, helder, wind O2
20-05-20	21.36-23.36	Avondbezoek kraam-zomerverblijfplaats	18°C, helder, wind NO2
07-07-20	22.00-00.00	Avondbezoek kraam-zomerverblijfplaats	17°C, zwaar bewolkt, vroeg donker, zachte westenwind, einde periode zeer lichte miezerregen
18-08-20	22.00-24.00	Avondbezoek paarverblijfplaats	18°C, helder, wind ZW2
09-09-20	21.10-23.10	Avondbezoek paarverblijfplaats	14°C, half bewolkt, droog, wind NW3

Naar aanleiding van de bureaustudie is gebruik gemaakt van de kennisdocumenten van de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Rosse dwergvleermuis van BIJ12. Deze kennisdocumenten zijn gekoppeld aan het 'Vleermuisprotocol 2017' van de Gegevensautoriteit Natuur, die gebruikt is als richtlijn. In het plangebied zijn enkel de vaste rust- en verblijfsplaatsen van toepassing. In eerste instantie richt het onderzoek zich op kraamverblijfsplaatsen, zomerverblijfsplaatsen en paarverblijfsplaatsen.

Er is gebruik gemaakt van de volgende materialen:

- Pettersson D200 batdetector
- Roland Edirol R-05 opnamerecorder
- Herkenning van Nederlandse Vleermuissoorten aan hun Geluid (CD + boek) van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierenbescherming.

De resultaten van het veldbezoek zijn vastgelegd in veldverslagen welke vervolgens de basis vormen voor de rapportage.

Figuur 5: Kaart van locaties tijdens diverse bezoeken geclusterd

5 Resultaten

5.1 Huismus en Gierzwaluw

Op donderdag 9 april en dinsdag 30 juni 2020 heeft er een bouwkundige inspectie plaatsgevonden naar de aanwezigheid van geschikte nestlocaties en invliegopeningen voor de Huismus en Gierzwaluw.

Op het dak van de woningen liggen relatief vlakke dakpannen (Tuile du Nord). Hierdoor is de ruimte tussen de dakpannen en het dakbeschot zeer beperkt. De dakpannen liggen strak en netjes naast elkaar. Er zijn geen gaten of kieren waargenomen waar een Huismus of Gierzwaluw onder kan kruipen.

De woningen hebben een in een sierlijst verwerkte dakgoot. Onder de eerste rij dakpannen bevindt zich een loodflap die ver doorloopt onder de dakpannen. Hierdoor is er geen open invliegruimte onder de dakpannen vanuit de dakgoot. Aan de achterzijde van de woningen begint de dakgoot op ongeveer 2 meter hoogte van de grond. Deze hoogte is te laag voor de Gierzwaluw. Deze vogelsoort heeft een invlieghoogte van minimaal 3 meter nodig. De Gierzwaluw laat zich bij het verlaten van het nest uit het nest vallen, voordat hij opstijgt.

Langs de zijgevel zijn de dakpannen afgewerkt met een loodflap en daarvoor een houten dakrand. Er is vanaf de zijkant van de woningen geen vrije invliegmogelijkheid onder de dakpannen.

De dakrand is netjes afgewerkt en goed onderhouden. Er zijn geen kieren aangetroffen die kunnen dienen als invliegopening. Op de overgang van de dakrand naar de muur zijn ook geen kieren aangetroffen die kunnen dienen als invliegopening. De woningen zijn ambachtelijk gebouwd. Er heeft steeds goed onderhoud plaatsgevonden.

Langs de dakkappelen is het dak netjes afgewerkt met een loodflap. Ook hier zijn geen mogelijkheden voor Huismus en Gierzwaluw om in te vliegen.

Uit de bouwkundige inspectie is gebleken dat er geen invliegopeningen zijn in de woningen aan de Raadhuisweg die geschikt zijn voor de Huismus en Gierzwaluw. De vogels kunnen

Figuur 6: Detail dakgoot met loodflap

Figuur 7: Detail afwerking dakrand

niet onder het dak komen om daar te broeden. De aanwezigheid van nesten van de Huismus en Gierzwaluw onder het dak van de woningen wordt uitgesloten.

Tijdens de veldbezoeken zijn er naast enkele algemene soorten, zoals Ekster, Tjiftjaf en Merel, maar geen huismussen waargenomen. Ook in de directe omgeving zijn geen huismussen waargenomen, ondanks het feit dat de omgeving relatief groen is, met voor de Huismus geschikte ligusterhagen.

Tijdens de diverse avond- en ochtendbezoeken werd ook gelet op de aanwezigheid van Huismus en Gierzwaluw. Deze werden geen enkele maal aangetroffen in of nabij het plangebied. Tevens werd in juni en juli 2020 diverse bezoeken gebracht, te voet en per fiets, in het kader van andere projecten i.o.v. de gemeente betreffende de Raadhuisweg. Ook daarbij zijn geen huismussen en gierzwaluwen aangetroffen.

Uit het onderzoek dat Watersnip Advies (*Watersnip rapport 18A015 Ecologisch werkplan*) heeft uitgevoerd voor de Woningbouwvereniging Reeuwijk in Reeuwijk-Brug West van 2018-2020 is gebleken dat er geen gierzwaluwen voorkomen in dit deel van Reeuwijk. In Reeuwijk-Brug Oost komen gierzwaluwen wel voor.

De Huismus komt in Reeuwijk-Brug West voor in de Dorus Rijkersstraat en de Doormanstraat. Deze straten liggen in het meest westelijke deel van Reeuwijk-Brug. In de nabijheid van de Raadhuisweg komt de Huismus niet voor. Bij de woningen in dit rapport zijn tijdens de onderzoeken ook nooit huismussen waargenomen.

Van vleermuizen is niet bekend waar ze in Reeuwijk-Brug west vandaan komen. Er wordt wel gefoerageerd en gepasseerd door voornamelijk Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Van de Meervleermuis is bekend dat er een kolonie in een flat in de Bunchestraat een verblijf heeft. In de Mossenbuurt zijn een aantal straten bekend waar waarnemingen zijn gedaan van verblijven van de Gewone dwergvleermuis. Ook tijdens de veldbezoeken in de periode van 2018-2020 in de wijk zijn geen indicaties gevonden van gebruik van de woningen aan de Raadhuisweg door vleermuizen.

5.2 Vleermuizen

Het onderzoek naar het voorkomen en gebruik van de vleermuizen binnen het plangebied is uitgevoerd volgens de in 4.1.3 beschreven methode. In april tot en met juli 2020 drie veldbezoeken uitgevoerd. Het onderzoek is gericht op het uitsluiten of aantonen van de volgende verblijfplaatsen:

- Kraamverblijfplaatsen
- Zomerverblijfplaatsen
- Paarverblijfplaatsen

Kraamverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen

Kraamverblijfplaatsen worden in het voorjaar/begin zomer gebruikt door grote groepen dragende en zogende vrouwelijke dieren. Zomerverblijfplaatsen worden gebruikt door kleinere groepen of solitaire dieren die niet actief zijn in de voortplantingscyclus. Monitoring van deze beide verblijfplaatsen kan parallel plaats vinden, echter is de periode voor kraamverblijfplaatsen korter. Er is op vleermuizen geïnventariseerd middels zicht en geluid. De visuele inspectie is uitgevoerd door de panden te observeren op in- en uitvliegbevingen. Tevens is gebruik gemaakt van een batdetector en opname apparatuur om soorten te kunnen onderscheiden.

Paarverblijfplaatsen

Paarverblijfplaatsen worden in het najaar gebruikt om zich in voort te planten. Mannetjes bakenen een territorium af door al vliegend de sociale roep te verspreiden om het territorium af te bakenen. Rond de toegang van het paarverblijfplaatsen wordt vaak door meerdere dieren op korte afstand gevlogen, ook wel zwermen genoemd. Er is op paarverblijfplaatsen geïnventariseerd middels zicht en geluid. De visuele inspectie is uitgevoerd door de panden te observeren op in- en uitvliegbevingen. Tevens is gebruik gemaakt van een batdetector en opname apparatuur om soorten en typen roepen te kunnen onderscheiden.

5.2.1 Veldbezoek 1 Donderdagochtend 23 april 2020

Om 05.00 uur werd de eerste zingende Merel waargenomen, de boerenzwaluwen kwetterden er lustig op los onder de Koeienbrug.

Op de hoek bij nummer 75 werden om 05.04 uur passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Om 05.09 uur begon het aan de oostelijke hemel licht te worden. Achter de huizen boven tuinen werden steeds meerdere passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen bij het Sonja Meijerpad en het Tasmanpad (verbindingspaden tussen Raadhuisweg en John Raedekersingel).

Om 05.40 uur werd een zingende Winterkoning gehoord bij nummer 69, hier werd ook een Koolmees waargenomen.

Figuur 8: De Raadhuisweg bij nacht

Vanaf 05.50 uur werden er geen vleermuizen meer gehoord of gezien. Om 06.10 uur was het volledig licht door een heldere hemel.

Conclusie:

Er is bij dit veldbezoek geen enkele beweging van vleermuizen bij de huizen waargenomen. Er werden alleen foeragerende en passerende vleermuizen waargenomen boven de tuinen achter de huizen en het Sonja Meijerpad en Tasmanpad.

5.2.2 Veldbezoek 2 Woensdagavond 20 mei 2020

Om 22.25 uur werd de eerste Gewone dwergvleermuis waargenomen bij het bruggetje in het Tasmanpad achter de huizen. In de avondschemer vloog een Lepelaar over. Om 22.30 uur werd een Gewone dwergvleermuis op dezelfde plek waargenomen. Met grote tussenpozen werden foeragerende en passerende gewone dwergvleermuizen boven de achtertuinen waargenomen. Met name boven de groene strook van de tuinen tussen de huizen van de Raadhuisweg en de John Raedeckersingel. Hier ligt een sloot met veel bomen er langs. Dit lijkt een favoriete route te zijn voor vleermuizen om te foerageren en passeren.

Conclusie:

Er zijn geen bewegingen van vleermuizen waargenomen bij de huizen. Alleen foeragerende en passerende vleermuizen waren actief boven de tuinen achter de huizen.

5.2.3 Veldbezoek 3 Dinsdagavond 7 juli 2020

In het eigenlijke plangebied werden opnieuw zeer weinig vleermuizen waargenomen. Ongeveer 4 keer werd verspreid over de periode, vanaf 22.25 uur, signaal van de Gewone dwergvleermuis waargenomen. De vleermuizen vlogen dan langs aan de Breevaartzijde van de woningen. Evenals vorige keer werd wel regelmatig het geluid van foeragerende Gewone dwergvleermuis waargenomen nabij het verbindingspad (het Tasmanpad) naar de John Raedeckersingel, waar een open luwe plek is met groen en water.

Er is echter geen enkele maal contact van vleermuizen met de woningen of belangstelling voor de huizen waargenomen.

Aan het eind van de waarnemingen werd bij de Reeuwijkse brug een Meervleermuis waargenomen die laag boven het water aan het jagen was en reageerde op aanwezige prooien nabij staande watervegetatie.

Conclusie:

Ook van dit bezoek is de conclusie dat er geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen zijn in het plangebied. Vleermuizen hebben zo goed als geen belangstelling voor deze omgeving, die ze waarschijnlijk te stenig en te druk vinden qua verkeer.

5.2.4 Veldbezoek 4 Dinsdagavond 18 augustus 2020

Aan het begin van het veldbezoek om 22.00 u werd een jagende Meervleermuis bij de Koeienbrug waargenomen.

Om 22.15 u werd de eerste jagende Gewone dwergvleermuis bij het bruggetje in het Tasmanpad waargenomen. Bij huisnummer 73 werd om 22.40 en om 22.47 uur een kort signaal van een foeragerende Gewone dwergvleermuis gehoord.

Eenmaal werd in een uur tijd het geluid van een Gewone dwergvleermuis waargenomen aan de kant van de Raadhuisweg.

Om 22.56 u werd het baltsgeluid van een Gewone dwergvleermuis bij het bruggetje in het Tasmanpad gehoord. Bij dit bruggetje is enige tijd gepost en hier werden met regelmaat tot

23.14 u foerageer geluiden van passerende Gewone dwergvleermuizen gehoord. Om 23.30 u werden jagende Meervleermuizen boven Breevaart gehoord. Er is geen contact met de huizen waargenomen.

Conclusie:

De conclusie uit dit veldbezoek is dat er weinig tot geen activiteit is aan de kant van de Raadhuisweg. De activiteit vindt plaats bij de groenstrook achter de huizen. Deze ligt tussen de huizen aan de Raadhuisweg en de John Raedeckersingel. Hier ligt ook een sloot. Het gaat met name om het deel tussen het Sonja Meijerpad en het Tasmanpad.

5.2.5 Veldbezoek 5 Woensdagavond 9 september 2020

Om 21.00 uur werd bij de start van het veldbezoek op de Koeienbrug een Meervleermuis gehoord. Bij de fietsersbrug richting de Mossenbuurt is ook een Meervleermuis veel actief aan het foerageren.

Om 21.20 uur werd gedurende 2 minuten een foeragerende Gewone dwergvleermuis waargenomen bij huisnummer 69.

Bij nummer 59 was 21.25 uur een passerende Gewone dwergvleermuis hoorbaar.

Er passeerde om 21.30 uur een Gewone dwergvleermuis bij nummer 71.

Bij het bruggetje in het Tasmanpad werd om 21.35 uur een passerende Gewone dwergvleermuis gehoord.

Om 21.40 uur passeerde een Gewone dwergvleermuis tussen de nummers 71 en 73. Hier staan grote bomen tussen de huizen waarbij met regelmaat ook kort werd gefoerageerd.

Om 22.00 uur een kort foeragerende Gewone dwergvleermuis bij nummer 75.

Rond 22.00 uur werden steeds vaker baltsgeluiden van de Gewone dwergvleermuis gehoord tussen de huisnummers 61 en 63 en bij 67 en 69 bij het aanwezige groen.

Na enige tijd de activiteit van het geluid gevolgd te hebben werd het geluid sterker via het Sonja Meijer pad richting de John Raedeckersingel. Rond het hoekhuis nummer 16 en bij garageboxen ernaast was het baltsgeluid luid hoorbaar. Er is geen contact met de huizen in het plangebied waargenomen. De waarnemingen deze avond betroffen alleen de Gewone dwergvleermuis rond de huizen en de Meervleermuis boven de Breevaart.

Conclusie:

Tijdens dit veldbezoek, dat wat vroeger op de avond plaats vond, werd duidelijk hoe druk de Raadhuisweg bereden wordt. Langs de Raadhuisweg zelf werden weinig geluiden van vleermuizen gehoord. Tussen de huizen bij het groen werden wel regelmatig balts- en foerageergeluiden gehoord. Er is geen contact met de huizen in het plangebied waargenomen.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Huismus en Gierzwaluw

Uit de bouwkundige inspectie is gebleken dat er geen invliegmogelijkheden zijn voor de Huismus en Gierzwaluw bij de onderzochte woningen aan de Raadhuisweg. Er zijn daardoor bij de woningen geen mogelijkheden voor jaarrond beschermde nesten van deze soorten. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van Huismus en Gierzwaluw kan worden uitgesloten (zie paragraaf 5.1, bladzijde 12).

6.2 Vleermuizen

Uit de eerste drie vleermuisonderzoeken is gebleken dat de vleermuizen geen contact maken met de woningen aan de Raadhuisweg. Er zijn geen in- en uitvliegbevingen door vleermuizen waargenomen. Hiermee kan de aanwezigheid van kraam- en zomerverblijven van vleermuizen in de woningen worden uitgesloten.

Tijdens de vleermuisonderzoeken met betrekking tot de paarverblijven zijn twee avondbezoeken uitgevoerd. Tijdens deze veldbezoeken is gebleken dat de vleermuizen geen contact maken met de woningen aan de Raadhuisweg. De aanwezigheid van paarverblijven kan worden uitgesloten. Er is wel activiteit waargenomen, maar deze had voornamelijk betrekking op het aanwezige groen achter en tussen de huizen. Hier is het vrij donker, aan de kant van de Raadhuisweg is overvloedige straatverlichting aanwezig.

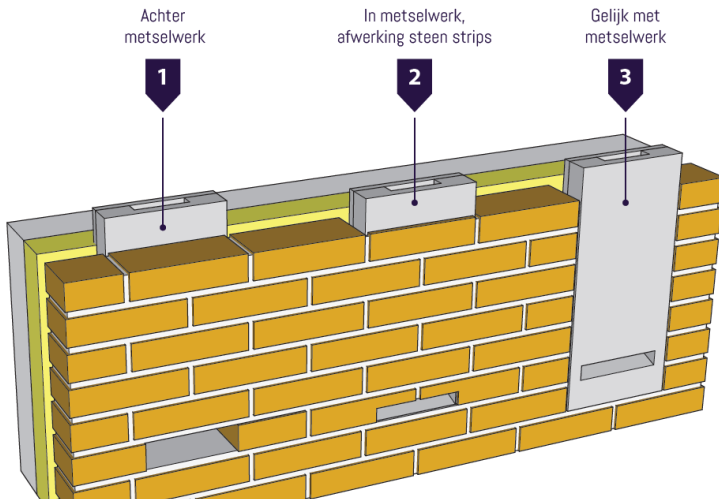
Bij een nader onderzoek op 9 september bleken de gehoorde baltsgeluiden te leiden richting een huis en garageboxen op de John Raedekersingel nabij het Sonja Meijerpad.

Tijdens de veldbezoeken zijn alleen exemplaren van de Gewone dwergvleermuis en de Meervleermuis waargenomen. Van de Meervleermuis is bekend dat er een kolonie in een flat aan de Bunchestraat huist.

6.3 Aanbevelingen

Het groen achter de huizen aan de Raadhuisweg trekt vleermuizen aan om te foerageren. Voor de vleermuizen en voor de bewoners van de nieuwe bebouwing verdient het de aandacht om dit groen waar mogelijk te behouden of opnieuw aan te planten.

In de nieuwe bebouwing kan rekening worden gehouden met de nu afwezige Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen door het inbouwen van nestkasten en vleermuiskasten. Er zijn tegenwoordig vele interessante mogelijkheden voor het creëren van ruimtes voor vogels en vleermuizen op de markt. Enkele aanbieders zijn: Faunaprojecten.nl, Veldshop.nl, Vivarapro.nl.

Figuur 9: Mogelijkheden voor vleermuizen: inbouwkasten

Figuur 10: Mogelijkheden voor gierzwaluwen: nestgelegenheid onder overstek of inbouwsteen in gevel (gierzwaluw, 2020)

Figuur 11: Mogelijkheden voor huismussen: een vogelvide

7 Bronnen

Gebruikte literatuur:

1. Bij12, *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017.
2. BIJ12, *Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, Pipistrellus nathusii*, versie 1.0, juli 2017.
3. BIJ12 *Kennisdocument Rosse vleermuis, Nyctalus noctula*, versie 1.0, juli 2017.
4. BIJ12, *Kennisdocument Huismus Passer domesticus*, versie 1.0, juli 2017.
5. BIJ12, *Kennisdocument Gierzwaluw Apus apus*, versie 1.0, juli 2017.
6. Vleermuis vak beraad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur 2017. *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017.
7. Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, *Herkenning van Nederlandse vleermuissoorten aan hun geluid*, 2001.
8. Kapteyn K., *Vleermuizen in het landschap*, 1995.
9. Ministerie van Economische Zaken, *Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen*, versie 1.3 december 2016.
10. © NDFF - quickscanhulp.nl 21 april 2020

Internetpagina's

11. www.vogelbescherming.nl
12. www.bij12.nl
13. www.vleermuis.net

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

Watersnip v.o.f.

's-Gravenbroekseweg 154

2811 GK Reeuwijk

KvK 76653862

+31 (0)182-395460

www.watersnipadvies.info

advies@watersnip.info

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 3 november 2020 15:36
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Raadhuisweg Reeuwijk-Brug

Geachte [REDACTED]

Onderstaand onze reactie op de opmerkingen van de omgevingsdienst:

Onderwerp: Openingen geschikt voor huismussen

Op 9 april en 30 juni 2020 heeft er een bouwkundige inspectie plaatsgevonden naar de aanwezigheid van geschikte nestlocaties m.b.t. de Huismus. Tijdens de bouwkundige inspectie zijn de mogelijke invliegopeningen rondom de dakkapellen geïnspecteerd. Hierbij is geconstateerd dat de dakkapellen netjes zijn afgewerkt met loodflap waardoor het praktisch onmogelijk is voor huismussen om onder de dakpannen te komen (pagina 11). Door de lichtval lijkt het of er ruimte is voor vogels om in te vliegen maar de constructie is zodanig dat daar geen ruimte voor is. Tevens is tijdens deze inspecties geen enkele waarneming gedaan van roepende, broedende of aanwezige huismussen in de omgeving van de woningen. Volgens BIJ12, Kennisdocument Huismus, kunnen ook waarnemingen van soorten als Spreeuw en Gierzwaluw indicatie zijn voor het voorkomen van de Huismus omdat deze op vergelijkbare plekken kunnen broeden als huismussen. De Spreeuw is echter niet aangetroffen bij de woningen en voor de Gierzwaluw zijn de daken ongeschikt. Ook tijdens de vleermuisonderzoeken en onderzoeken in opdracht van de gemeente betreffende inspecties langs de Breevaart (juni en juli 2020) zijn nooit huismussen gehoord of waargenomen. Bij deze onderzoeken werden te voet en op de fiets de woningen op de Raadhuisweg op verschillende tijdstippen van de dag gepasseerd (zie pagina 12). Hierbij zijn nooit waarnemingen op zicht en geluid gedaan van huismussen in de buurt van deze woningen. Op basis van de bouwkundige inspectie en van bovengenoemde waarnemingen wordt uitgesloten dat er zich nesten van de Huismus bevinden in de bebouwing in het plangebied.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]

Watersnip v.o.f.
's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK REEUWIJK
KvK 76653862

[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 30 oktober 2020 11:45
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Raadhuisweg Reeuwijk-Brug

Hallo Brigit

Jullie hebben een aanvullend onderzoek gedaan naar beschermde soorten op de planlocatie Raadhuisweg in Reeuwijk.

Aanvullend ecologisch onderzoek Raadhuisweg 57-75 Reeuwijk-Brug, opgesteld door Watersnip Advies, met kenmerk 20A033, d.d. oktober 2020

De omgevingsdienst komt met de volgende opmerkingen over het onderzoek. Zou je die willen verwerken? Aankomende week i.v.m. de planning van het project?

In het aanvullend onderzoek wordt onderbouwd dat de woningen niet geschikt zijn voor huismussen en gierzwaluwen. Dat het dak niet geschikt is voor gierzwaluwen, doordat er geen geschikte uitvliegopeningen zijn en het dak niet steil genoeg is, kunnen we mee instemmen. Alleen de beschrijving dat er geen invliegopeningen zijn voor huismussen komt niet overeen met de foto op pagina 10 van de quickscan van Groot Eco Advies. Op deze foto is een opening te zien die geschikt is voor huismussen. De rapporten spreken elkaar nu op dit punt tegen.

Mochten er nog vragen zijn, dan hoor ik het wel.

Met vriendelijke groet,

Anita Wijnholds

HZA stedenbouw & landschap b.v.
Achterstraat 26A
1621 GH Hoorn

[Redacted]
[Redacted]
www.hzabv.nl